

Til
Statsråd Bjørn Arild Gram
Kommunal- og distriktsdepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo

Lysaker 31.01.2022

Åpent brev til Kommunal- og distriktsminister Bjørn Arild Gram

Vi viser til ditt brev «Brannsikkerhet i norske trehus» datert 21. januar 2022, der Direktoratet for byggkvalitet (DiBK) har fått i oppgave å vurdere brannkravene til ytterkledninger til vegg.

Som ministeren sikkert er godt kjent med, har Brannfaglig Fellesorganisasjon (BFO) siden 2003 jobbet mye med å være en pådriver og bidragsyter til at samfunnets mål om færre branner og skader blir innfridd og sikre en tverrfaglig diskusjon på tvers av særinteresser.

BFO er Norges eneste medlemsorganisasjon for alle private og offentlige foretak som arbeider med brannrelaterte fagområder.

I denne forbindelse har BFOs prosjektleder for Royal-saken Arnstein Fedøy, som også er styremedlem i BFO, publisert flere nyhetssaker på BFOs nettavis for brannsikkerhet brennaktuelt.no og vært med i referansegruppen som Boligprodusentene opprettet i forståelse med ditt departement.

Oppgaven var utviklingen av verktøy for fraviksvurderinger for småskala bolighus med Royalimpregnert kledning. Grunnet flere forhold i Boligprodusentenes håndtering, blant annet neglisjering av innspill og en rekke utfordringer med utarbeidet dokumentasjon, trakk BFO seg fra gruppen og sendte brev til departementet om bakgrunnen til dette (22. og 27. juni 2021).

Boligprodusentene engasjerte RISE Fire Researchs AS til branntesting av kledningstyper. RISE sin direkte påvirkning av branntestene, som ble gjort med å tette gjennombrenning mot baksiden og slukke brann som spredte seg her, var alene nok til ikke ha tiltro til testene. Vi har tiltro til RISE som organisasjon, så her har nok mandat og tidsfaktoren spilt en vesentlig rolle for at en forskningsbasert tilnærming ble tilsidesatt.

SINTEF fikk i oppdrag å analysere konsekvenser og utarbeide et analyseverktøy på bakgrunn av RISE sine brannforsøk.

I ditt brev peker du på usikkerhet og manglende oppfattelse av krav som produsenter har. Dette har BFO også pekt siden starten og senest dokumentert i forbindelsen med sprinklereksplosjonen i Kristiansand juni 2020 i «Rapport om eksplosjonen i Andøyfaret 15 i Kristiansand den 15. juni 2020.» Les rapporten her:

https://www.bfobrann.no/images/dokumenter/Rapport_om_eksplosjon_i_And%C3%B8yfaret_15_i_2020.pdf

Her konkluderes det blant annet: «Som rapporten viser, er det i dag ingen organisatoriske tiltak som legger til rette for å oppdage, varsle og utbedre kritiske svikt i de tiltak som skal sikre samfunnet. Siden disse organisatoriske sviktene ikke bare gjelder enkelte organisasjoner/nivå, må dette karakteriseres som en systemsvikt på nasjonalt nivå.»

Et vesentlig spørsmål er: Skal produkter tilpasses krav og ytelser i regelverket, eller skal regelverket tilpasses produkter som ikke klarer kravene? Er det det statsråden ber DiBK vurdere, når han spør dem om brannkrav til fasader er for strenge?

Storbritannia hadde en av sine verste branner i 2017, da det brøt ut brann i Grenfell Tower, da brann spredde seg ut av leilighet og videre antente fasaden på bygget. Mer enn 70 personer døde og over 100 personer ble skadd.

Selv om det er noen ulikheter mellom denne saken og vårt fasadeproblem, så var brennbar fasade i kombinasjonen av andre branntekniske utfordringer, blant annet kun én rømningsvei, som gjorde Grenfell Tower-brannen til en katastrofebrann. I etterkant har det kommet frem at det var feil med deklarasjoner, og det siste er også at test-standarder har blitt trukket tilbake.

Her går vi motsatt vei og «verktøyet» som «er utarbeidet for bygninger som allerede er oppført eller prosjektert med royalbehandlet ytterkledning», brukes nå også for nye bygninger, til tross for at det er utenfor analyseverktøyet utarbeidet av SINTEF.

Videre legger verktøyet til grunn blant annet brannalarm og kort vei til brannvesenet. Hvor godt det fungerte, kan brannen på Åndalsnes illustrere godt: www.tv2.no/v/1596424/ Ved å spille av videoen ser man brannen etter kort tid. Selv om brannstasjon lå bare 200 meter unna, hadde brannvesenet ingen rolle i redningen av personene - det tok filmfolkene på Mission: Impossible seg av. Det var ingen mulighet for å unngå totalskade av de to involverte byggene og det kom aldri noe alarm fra brannalarmanlegget.

Den totalødeleggende blokkbrannen i Lone ved Bergen sist sommer er et annet eksempel på konsekvens med fasadeprodukter, og slik kunne vi fortsette med eksempler.

BFO har pekt på at skal vi unngå bybranner også den neste hundre år, så må vi få plass kunnskap om all type brennbar kledning, også de som leveres ubeiset/umalt/grunnet, og vi må få branntestet de med beis/maling.

I TEK17 § 11-9 står følgende: «Materialer og produkter skal ha egenskaper som ikke gir uakseptable bidrag til brannutviklingen. Det skal legges vekt på muligheten for

- antennelse,
- hastigheten av varmeavgivelse,
- røykproduksjon,
- utvikling av brennende dråper og
- tid til overtenning.»

Alle disse forholdene må vurderes, men antennelse og hastigheten til varmeavgivelsen er spesielt utfordrende i denne sammenheng.

Dagens standard for testing av innerkledning, som også legges til grunn for utvendig kledning, har ikke nødvendig relevans i forhold til kriteriene gitt av forskrift. Det må derfor foretas et grundig arbeid der ikke særinteresser får fritt spillerom. BFO sitter på mye kompetanse som

Samlet sett kan få hevet de organisatoriske tiltak for å gjøre noe med dagens systemsvikt, testregimet og vitenskapelig basert brannforsøk.

Den nye statsråden har nå en gylden mulighet til å påvirke produksjonen av nye treprodukter med bedre brannsikkerhet, som også har et stort salgspotensial utenfor Norge og heve brannsikkerheten til akseptabelt nivå ved å involvere et tverrfaglig BFO i dette arbeidet.

Prosjektleder for Royal-saken og styremedlem i BFO Arnstein Fedøy treffes på e-post arnstein@igneus.no eller telefon 45636688.

Vennlig hilsen
Brannfaglig fellesorganisasjon

Siri Ulvin
administrasjonsleder
Siri.ulvin@qualitynorway.no tel. 91319249

www.bfobrann.no | www.brennaktuelt.no | www.qualitynorway.no